Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Petru Harmaniuc)
Dosarul nr. 2r-1493/25 (2-25050179-02-2r-28072025)

D E C I Z I E

12 februarie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Serghei Dimitriu
Judecători Violeta Gîrleanu și Constantin Roșca

soluționând *fără participarea părților*, recursul declarat de către Darie Ludmila prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga,

împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2025 și din 17 iunie 2025,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Darie Ludmila prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga către SRL „ART-EX CONSTRUCT", Talmațchi Radu și Talmațchi Arina cu privire la rezilierea contractelor de vânzare-cumpărare în proces de construcție, încasarea penalității, repararea prejudiciilor materiale, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

Circumstanțele cauzei:

La 9 aprilie 2025, Darie Ludmila prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga a depus cerere de chemare în judecată către SRL „ART-EX CONSTRUCT", Talmațchi Radu și Talmațchi Arina cu privire la rezilierea contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil în proces de construcție din 27 octombrie 2021 nr. 1-850 a apartamentului *****, cu suprafața totală de ***** m.p., situat pe str. *****, repararea prejudiciului material în sumă totală de 44 373 euro pentru neexecutarea contractului de vânzare-cumpărare în construcție din 27 octombrie 2021 nr. 1-850, încasarea penalității în mărime de 0,05% din costul lucrărilor de construcție neexecutate, pentru fiecare lună de întârziere, dar nu mai mult de 5% din prețul contractual în temeiul pct. 6.2 din contractul nr. 1-850 din 27 octombrie 2021, rezilierea contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil în proces de construcție din 10 noiembrie 2021 nr. 1-856 a apartamentului *****, cu suprafața totală de ***** m.p., situat pe *****, repararea prejudiciului material în sumă totală de 82 719 euro pentru neexecutarea contractului de vânzare - cumpărare în construcție din 10 noiembrie 2021 nr. 1-856, precum și compensarea

cheltuielilor de judecată.

Totodată, reclamanta a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând că este pensionară și beneficiază de o pensie modestă, circumstanță ce atestă o situație materială precară.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea din 18 aprilie 2025, s-a respins cererea Ludmilei Darie cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de către Darie Ludmila prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga și s-a acordat potențialei reclamante Darie Ludmila și/sau avocatului Mifsud Wismayer Inga un termen de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri pentru înlăturarea neajunsurilor care au condiționat punerea pe rol a acțiunii potrivit părții motivate a prezentei încheieri.

S-a explicat potențialei reclamante Darie Ludmila și/sau avocatului Mifsud Wismayer Inga că dacă nu se vor înlătura neajunsurile menționate în termenul acordat, cererea de chemare în judecată nu va fi considerată depusă și, împreună cu actele anexate îi va fi restituită printr-o încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 iunie 2025 s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de către Darie Ludmila prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga către SRL „ART-EX CONSTRUCT”, Talmațchi Radu și Talmațchi Arina cu privire la rezilierea contractelor de vânzare-cumpărare în proces de construcție, încasarea penalității, repararea prejudiciilor materiale, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. S-a remis către Darie Ludmila încheierea împreună cu cererea și înscrisurile anexate și i s-a explicat că restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării sale repetate în instanță cu aceeași acțiune, împotriva aceleiași părți, cu același obiect și aceleași temeiuri.

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 14 iulie 2025, Darie Ludmila prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga a depus recurs împotriva încheierilor Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2025 și respectiv din 17 iunie 2025, solicitând admiterea recursului, anularea încheierilor instanței de fond și trimiterea la rejudecare a cererii privind scutirea de la plata taxei de stat și punerea pe rol a cererii de chemare în judecată.

Argumentele recurentului:

În argumentarea cererii de recurs, recurentul a invocat că la 9 aprilie 2025 a fost înaintată cererea de chemare în judecată de către Darie Ludmila, prin

intermediul avocatului Inga Mifsud Wismayer împotriva SRL „ART-EX CONSTRUCT”, Talmatchi Radu și Talmatchi Arina, prin care s-a solicitat rezilierea contractelor de vânzare-cumpărare în proces de construcție nr. 1-850 din 27 octombrie 2021, având ca obiect apartamentul ***** cu suprafața totală de ***** m.p., și nr. 1-856 din 10 noiembrie 2021, având ca obiect apartamentul ***** cu suprafața totală de ***** m.p., ambele situate în or. *****, precum și încasarea sumelor datorate, a penalităților și a cheltuielilor de judecată.

Menționează că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2025, a fost respinsă cererea privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depuse de reclamantă prin avocat, fiind acordat un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor, respectiv achitarea taxei de stat, cu mențiunea că încheierea nu se supune recursului separat, ci doar odată cu eventuala încheiere de restituire a cererii.

Recurenta susține că din motivele invocate în cererea de chemare în judecată privind imposibilitatea achitării taxei de stat, aceasta nu a fost achitată, nefiind astfel înlăturate neajunsurile indicate de instanță, motiv pentru care cererea nu a fost pusă pe rol.

Menționează că ulterior, prin încheierea din 17 mai 2025, s-a dispus restituirea cererii de chemare în judecată înaintată de Darie Ludmila, prin intermediul avocatului Inga Mifsud Wismayer împotriva SRL „ART-EX CONSTRUCT”, Talmațchi Radu și Talmațchi Arina cu privire la rezilierea contractelor de vânzare-cumpărare în proces de construcție, încasarea penalității, repararea prejudiciilor materiale, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Recurenta relevă că această încheiere i-a fost comunicată prin poștă, fiind recepționată de avocat la data de 30 iunie 2025, împreună cu cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate.

Susține că încheierile din 18 aprilie 2025 și din 17 mai 2025, sunt nelegale și neîntemeiate, motiv pentru care solicită anularea lor, invocând încălcarea dreptului de acces la justiție garantat de art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prin faptul că instanța de fond nu ar fi examinat în mod real și efectiv situația materială a reclamantei în contextul cererii de scutire de la plata taxei de stat.

În acest sens, recurenta a invocat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv cauza Malahov c. Moldovei, explicînd că instanțele naționale sunt obligate să analizeze concret probele privind situația financiară a părții, iar simpla motivare generală nu este suficientă.

Susține că reclamanta este pensionară, cu venituri modeste, iar, această împrejurare era suficient de evidentă pentru a determina instanța să solicite completări, și nu să respingă cererea exclusiv pentru lipsa unor acte formale,

precum legitimația de pensionar.

Totodată, invocă aplicarea defectuoasă a art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, arătându-se că instanța are posibilitatea de a scuti total sau parțial de la plata taxei de stat în funcție de situația materială și de probele prezentate, iar, în speță, calitatea de pensionară și situația economică precară erau cunoscute și necontestate, ceea ce ar fi impus o analiză mai flexibilă și orientată spre protecția dreptului de acces la justiție.

Recurenta mai susținut că taxa de stat, stabilită în cuantum de peste 74 000 lei, este vădit disproporționată în raport cu veniturile unei persoane pensionare, constituind un obstacol real și efectiv în exercitarea dreptului la acțiune, în condițiile în care nu există indici de rea-credință sau abuz, ci exclusiv imposibilitate materială.

De asemenea, și-a exprimat dezacordul față de aprecierea instanței de fond privind presupusa posibilitate a reclamantei de a obține mijloace financiare prin credite sau alte surse, considerându-se că o astfel de argumentare este lipsită de suport legal și contravine principiului accesului efectiv la justiție, întrucât nu există nicio obligație legală de a contracta împrumuturi pentru a putea sesiza instanța. S-a mai invocat că în practică, instituțiile financiare nu acordă credite persoanelor de vârstă înaintată, ceea ce face această sugestie una pur ipotetică și nerealistă.

Totodată, recurenta a menționat că instanța a dedus în mod arbitrar că serviciile avocatului nu ar fi cu titlu gratuit, fără probe, ignorând posibilitatea prestării serviciilor pro bono sau în baza unor înțelegeri fără plată, ceea ce ar demonstra o apreciere speculativă a situației economice a reclamantei.

S-a mai invocat că instanța a substituit probele cu presupuneri, în lipsa unor date concrete privind veniturile, bunurile sau resursele financiare ale reclamantei, concluzionând în mod subiectiv că motivele de scutire nu ar fi suficient de convingătoare, ceea ce echivalează cu o motivare insuficientă și arbitrară.

În final, recurenta a susținut că instanța nu a realizat o analiză proporțională între interesul statului de a încasa taxa de stat și dreptul fundamental al persoanei de acces la justiție, omițând să aprecieze impactul concret al taxei asupra posibilității reale a reclamantei de a-și valorifica drepturile în instanță.

Pe baza acestor motive, recurenta a solicitat admiterea recursului, anularea încheierilor Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2025 și din 17 iunie 2025, cu trimiterea cauzei la rejudecare, inclusiv pentru examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat și punerea pe rol a cererii de chemare în judecată.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, *termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.*

Din actele cauzei rezultă că încheierile recurate au fost emise la 18 aprilie 2025 și respectiv la 17 iunie 2025, iar la actele cauzei lipsește dovada recepționării încheierii din 17 iunie 2025, de către recurent sau reprezentantul acestuia, avocatul Inga Mifsud Wismayer.

Astfel, recursul declarat la data de 14 iulie 2025 de către avocatul Inga Mifsud Wismayer în interesele recurentei Darie Ludmila împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2025 și 17 iunie 2025, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierilor contestate, prin prisma argumentelor invocate de recurent şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră recursul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În accepțiunea art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, *instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.*

Din suportul probatoriu, instanța de recurs a constatat că la 09 aprilie 2025, Darie Ludmila, prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga a depus cerere de chemare în judecată către SRL „ART-EX CONSTRUCT”, Talmațchi Radu și Talmațchi Arina cu privire la rezilierea contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil în proces de construcție din 27 octombrie 2021 nr. 1-850 a apartamentului *****, cu suprafața totală de ***** m.p., situat pe str. *****, repararea prejudiciului material în sumă totală de 44 373 euro pentru neexecutarea contractului de vânzare-cumpărare în construcție din 27 octombrie 2021 nr. 1-850, încasarea penalității în mărime de 0,05% din costul lucrărilor de construcție neexecutate, pentru fiecare lună de întârziere, dar nu mai mult de 5% din prețul contractual în temeiul pct. 6.2 din contractul nr. 1-850 din 27 octombrie 2021, rezilierea contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil în proces de construcție din 10 noiembrie 2021 nr. 1-856 a apartamentului *****, cu suprafața totală de ***** m.p., situat pe *****, repararea prejudiciului material în sumă totală de 82 719 euro pentru neexecutarea contractului de vânzare - cumpărare în construcție din 10 noiembrie 2021 nr. 1-856, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Totodată, reclamanta a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând că este pensionară și beneficiază de o pensie modestă, circumstanță ce atestă o situație materială precară.

Prin încheierea din 18 aprilie 2025, s-a respins cererea Ludmilei Darie cu privire la scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată depusă de către Darie Ludmila prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga și s-a acordat potențialei reclamante Darie Ludmila și/sau avocatului Mifsud Wismayer Inga un termen de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri pentru înlăturarea neajunsurilor care au condiționat punerea pe rol a acțiunii potrivit părții motivate a prezentei încheieri.

Totodată, s-a explicat potențialei reclamante Darie Ludmila și/sau avocatului Mifsud Wismayer Inga că dacă nu se vor înlătura neajunsurile menționate în termenul acordat, cererea de chemare în judecată nu va fi considerată depusă și, împreună cu actele anexate îi va fi restituită printr-o încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Având în vedere că în termenul acordat de instanță, reclamantul nu a îndeplinit indicațiile menționate în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată, la 17 iunie 2025, s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de către Darie Ludmila prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga către SRL „ART-EX CONSTRUCT”, Talmațchi Radu și Talmațchi Arina cu privire la rezilierea contractelor de vânzare-cumpărare în proces de construcție, încasarea penalității, repararea prejudiciilor materiale, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierilor contestate prin prisma motivelor invocate în cererea de recurs, precum și a materialelor dosarului, Colegiul civil reține că instanța de fond a examinat cauza cu respectarea riguroasă a normelor de drept procesual aplicabile și a dat o interpretare corectă circumstanțelor de fapt relevante pentru soluționarea cererii, aplicând în mod corespunzător dispozițiile legale incidente speței.

În conformitate cu art. 168 alin. (2) Cod de procedură civilă, judecătorul care a primit cererea de chemare în judecată spre examinare verifică dacă aceasta întrunește exigențele prevăzute de lege. Dacă cererea de chemare în judecată nu întrunește exigențele prevăzute de lege, urmează a fi aplicate prevederile art.171 alin. (1).

Conform art.171 alin. (1) Cod de procedură civilă, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 și 167 alin. (1) lit. a), b), c) și e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare și acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

În temeiul prevederilor dispozițiilor art. 167 alin. (1) Cod de procedură civilă, la cererea de chemare în judecată se anexează:

a) copiile de pe cererea de chemare în judecată şi de pe înscrisuri, certificate de către parte, pe proprie răspundere, într-un număr egal cu numărul de pîrîţi şi de intervenienţi, dacă ei nu dispun de aceste acte, plus un rînd de copii pentru instanţă. Copiile vor fi certificate de către parte pentru conformitate cu originalul. Dacă înscrisurile şi cererea de chemare în judecată sînt făcute într-o limbă străină, instanţa dispune prezentarea traducerii lor în modul stabilit de lege;

a[1]) copia de pe actul de identitate al reclamantului persoană fizică;

b) dovada de plată a taxei de stat şi/sau a taxei de timbru;

c) documentele care certifică circumstanţele pe care reclamantul îşi întemeiază pretenţiile şi copiile de pe aceste documente pentru pîrîţi şi intervenienţi, dacă aceştia nu dispun de ele;

d) documentele care confirmă respectarea procedurii de soluţionare prealabilă a litigiului, dacă respectarea acestei proceduri este prevăzută de lege sau de contractul părţilor;

e) documentul ce legalizează împuternicirile reprezentantului;

f) copia de pe cererea de reclamare a probelor;

g) copia de pe cererea de efectuare a expertizei;

h) copia de pe cererea de numire/recuzare a expertului;

i) copiile de pe alte cereri formulate

Potrivit art.171 alin. (2) Cod de procedură civilă, dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă și împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

Așadar, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, analizând situația de fapt din prezenta speță în raport cu prevederile normelor de drept enunțate, ajunge la concluzia că soluția instanței de fond este una corectă, în condițiile în care potențialul reclamant și reprezentantul acestuia nu au îndeplinit în termen cerințele enumerate în încheierea judecătorului prin care nu s-a dat curs cererii.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum şi în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs ține să precizeze că în temeiul art.61 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt

oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

La caz, instanţa de recurs reține că reclamantul/recurent Darie Ludmila nu a ținut cont nici de obligațiile sale procedurale și nici de indicațiile instanței de fond, şi anume de a înlătura omisiunile indicate în încheierea de a nu da curs din 18 aprilie 2025, remise la adresa potențialei reclamante Darie Ludmila și avocatului Mifsud Wismayer Inga, iar potrivit avizelor de recepție anexate la dosar, încheierea menționată a fost recepționată de către potențiala reclamantă Darie Ludmila la data de 12 mai 2025, iar de către avocata Mifsud Wismayer Inga la data de 6 mai 2025.

În acest sens, Colegiul reține că în conformitate cu art. 167 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, la cererea de chemare în judecată se anexează dovada de plată a taxei de stat și/sau a taxei de timbru, această obligație reprezentând o condiție legală imperativă pentru înregistrarea și examinarea cererii de către instanța de judecată.

Potrivit art. 83 Cod de procedură civilă, (1) taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. (2) În acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat nr.213/2023. (3) Se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată, cererea reconvențională, cererea de intervenție principală, cererea vizând cauzele cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești, precum și alte cereri prevăzute la pct. 1 din anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213/2023.

Conform art. 1 a Legii taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, taxa de stat este o sumă de bani care se percepe de către organele de stat și de către alte entități împuternicite special pentru acest fapt de la persoanele fizice și juridice în ale căror interese se efectuează acțiuni sau se eliberează documente.

Articolul 3 lit. a) al aceleiași Legi prevede că se impune taxă de stat pentru cererile de chemare în judecată, cererile reconvenționale, cererile de intervenție principală, cererile de apel, cererile de recurs și alte cereri prevăzute în anexa nr.1, cererile de contestare a actelor și acțiunilor executorului judecătoresc, precum și pentru cererile de eliberare de către instanța de judecată a copiilor (duplicatelor) de pe documente, conform anexei nr.1.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă, care prevede expres că în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens,

persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat ori a unei părți a acesteia și/sau de plata taxei de timbru, atât în primă instanță, cât și în cazul exercitării căilor de atac.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana juridică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

În cadrul aprecierii situației materiale a persoanei, instanța urmează să țină cont de totalitatea circumstanțelor relevante, inclusiv de valoarea patrimoniului disponibil, cuantumul pretențiilor formulate, veniturile realizate, obligațiile financiare existente și alte elemente care permit evaluarea reală a capacității persoanei de a suporta cheltuielile judiciare aferente.

La caz, Colegiul reține că potențiala reclamantă Darie Ludmila, prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga a invocat în susținerea cererii de scutire faptul că este pensionară și dispune de o pensie modestă, circumstanțe care, în opinia acesteia, ar demonstra existența unei situații financiare dificile.

Cu toate acestea, astfel, cum corect a constatat instanța de fond, recurenta nu a anexat probe care să confirme în mod obiectiv afirmațiile invocate, acte privind cuantumul pensiei, extrase bancare sau alte documente relevante referitoare la veniturile și situația sa financiară.

Colegiul reține că simpla invocare a unei situații materiale dificile, în lipsa unor dovezi concrete, nu poate constitui temei suficient pentru acordarea facilității procesuale solicitate. Or, sarcina prezentării probelor în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat îi revenea nemijlocit reclamantei.

Totodată, instanța de recurs apreciază ca pertinente constatările instanței de fond prin care s-a reținut că recurenta a acționat prin intermediul unui avocat, fără a fi prezentate date care să ateste caracterul gratuit al asistenței juridice acordate, circumstanță ce poate fi luată în considerare la evaluarea situației materiale invocate.

În aceeași ordine de idei, Colegiul relevă că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv în cauzele Clionov contra Moldovei, Tudor-Comerț contra Moldovei și Teltronic-CATV contra Poloniei, instanțele naționale urmează să examineze cu atenție cererile privind reducerea sau scutirea de la plata taxei de stat, însă persoana interesată are obligația de a demonstra, prin probe suficiente, imposibilitatea reală de achitare a acesteia.

Or, dreptul de acces la justiție garantat de art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu are un caracter absolut, statele având posibilitatea de a institui anumite condiționări procedurale, inclusiv obligația achitării taxei de stat, atât timp cât acestea urmăresc un scop legitim și nu afectează însăși esența dreptului de acces la instanță.

Prin urmare, Colegiul civil apreciază că soluția de respingere a cererii de scutire de la plata taxei de stat este legală și întemeiată, fiind adoptată cu respectarea criteriilor prevăzute de art. 85 alin. (4) Cod de procedură civilă.

Colegiul reține că în speță, reclamanta a formulat pretenții patrimoniale semnificative, solicitând repararea prejudiciilor materiale în cuantum total de 44 373 euro și 82 719 euro, precum și încasarea penalităților contractuale, astfel încât instanța de fond a aplicat în mod corect prevederile pct. 1.1.3 și pct. 1.1.4 din Anexa nr. 1 la Legea taxei de stat nr. 213/2023 referitoare la cuantumul taxei de stat datorate pentru asemenea categorii de acțiuni.

De asemenea, în mod întemeiat, instanța de fond a reținut că pentru capătul de cerere privind încasarea penalității în mărime de 0,05% din costul lucrărilor de construcție neexecutate pentru fiecare lună de întârziere, reclamanta urma să determine perioada exactă a întârzierii și cuantumul concret al penalității solicitate, cu achitarea corespunzătoare a taxei de stat aferente acestei pretenții.

În acest context, Colegiul reține că odată cu respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, potențialei reclamante Darie Ludmila îi revenea obligația procedurală de a achita taxa de stat în cuantumul stabilit de instanța de fond și de a prezenta dovada achitării acesteia în termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de chemare în judecată, obligație care însă nu a fost executată.

Prin urmare, instanța de recurs reține că instanța de fond, în mod corect, nu a dat curs cererii de chemare în judecată depuse de către Darie Ludmila prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga și a acordat un termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor constatate, cu indicarea expresă a obligațiilor procesuale ce urmau a fi executate și a consecințelor neexecutării acestora, respectiv faptul că cererea nu se va considera depusă și va fi restituită împreună cu actele anexate.

Subsecvent, Colegiul reține că în conformitate cu art. 171 alin. (2) Codul de procedură civilă, dacă persoana care a depus cererea îndeplinește în termen toate cerințele enumerate în încheierea judecătorului, cererea se consideră depusă la data prezentării inițiale în judecată. În caz contrar, ea nu se consideră depusă și, împreună cu actele anexate, se restituie reclamantului printr-o încheiere judecătorească ce poate fi atacată cu recurs.

La caz, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2025 prin care s-a respins scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de chemare în judecată a fost remisă la adresa potențialei reclamante Darie Ludmila și avocatului Mifsud Wismayer Inga, iar, potrivit avizelor de recepție anexate la dosar, aceasta a fost recepționată de către potențiala reclamantă Darie Ludmila la data de 12 mai 2025, iar, de către avocata Mifsud Wismayer Inga la data de 6 mai 2025, fără ca acestea să fie înlăturate până la momentul emiterii încheierii de restituire.

În continuarea celor expuse, Colegiul reține că în pofida termenului acordat și a indicațiilor exprese formulate în cuprinsul încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2025, potențiala reclamantă Darie Ludmila și/sau avocatul Mifsud Wismayer Inga nu au întreprins acțiunile necesare pentru remedierea deficiențelor constatate, inclusiv nu au prezentat dovada achitării taxei de stat în cuantumul stabilit de instanță, fapt ce denotă neexecutarea obligațiilor procesuale stabilite în sarcina acestora.

Având în vedere cele menționate, instanța de recurs reține că instanța de fond a aplicat în mod corect dispozițiile legale citate și, în mod justificat, a dispus restituirea cererii de chemare în judecată, ca urmare a neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate.

Totodată, instanța de recurs subliniază că restituirea cererii de chemare în judecată în cazul din speță nu exclude posibilitatea adresării repetate în instanță a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceleiași părți, cu același obiect și aceleași temeiuri, cu condiția respectării cerințelor legale privind forma și conținutul cererii, inclusiv achitarea taxei de stat stabilite conform legii.

Colegiul reține că, în temeiul art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze instanței judecătorești pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor sale legitime, însă exercitarea dreptului de acces la justiție urmează a fi realizată în modul stabilit de lege, cu respectarea condițiilor și exigențelor procedurale instituite de normele procesual civile. Or, accesul la instanță nu presupune doar posibilitatea formală de sesizare a acesteia, ci și obligația corelativă a respectării rigorilor procedurale prevăzute de lege, inclusiv cele referitoare la plata taxei de stat și la completarea cererii de chemare în judecată.

De asemenea, potrivit art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a unui act de procedură atrage aplicarea sancțiunilor procedurale prevăzute de lege, iar în speță consecința procedurală expres prevăzută de art. 171 alin. (2) din Codul de procedură civilă o constituie restituirea cererii de chemare în judecată împreună cu actele anexate. Prin urmare, sancțiunea aplicată de instanța de fond reprezintă o consecință directă și legală a pasivității procesuale a părții, iar nu o limitare arbitrară a dreptului de acces la justiție.

În același context, instanța de recurs statuează că ține de obligația părților să manifeste diligență în exercitarea drepturilor procesuale și să întreprindă măsurile necesare pentru protejarea efectivă a dreptului lor de acces la justiție.

Respectiv, având în vedere interesul procesual și patrimonial al potențialei reclamante privind examinarea pretențiilor formulate, aceasta urma să depună o cerere de chemare în judecată cu respectarea cerințelor prevăzute de lege și să

execute în termen indicațiile instanței de fond privind înlăturarea neajunsurilor constatate, inclusiv obligația de achitare a taxei de stat stabilite.

În acest sens, Colegiul reține și concluziile constante ale Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit cărora persoanele interesate trebuie să dea dovadă de diligență rezonabilă în exercitarea drepturilor lor procesuale, inclusiv în cauzele Van Harn vs Germania, Pîrnău și alții vs Republica Moldova și SA „Universul" vs Republica Moldova, din care rezultă că nerespectarea cerințelor procedurale legitime poate conduce la limitări admisibile ale accesului la instanță, atât timp cât acestea sunt previzibile și proporționale.

Astfel, având în vedere că Darie Ludmila și reprezentantul acesteia nu au înlăturat în termen neajunsurile indicate în încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Centru) din 18 aprilie 2025, inclusiv nu au prezentat dovada achitării taxei de stat în cuantumul stabilit de instanță, Colegiul reține că instanța de fond în mod corect a aplicat prevederile art. 171 alin. (2) din Codul de procedură civilă și, în consecință, legal a dispus restituirea cererii de chemare în judecată împreună cu actele anexate.

În aceste condiții, instanța de recurs concluzionează că restituirea cererii de chemare în judecată reprezintă o consecință procedurală legală și previzibilă a neexecutării obligațiilor procesuale de către potențiala reclamantă, măsura respectivă nefiind de natură să aducă atingere dreptului de acces la justiție, or reclamanta nu este lipsită de posibilitatea de a formula o nouă cerere de chemare în judecată cu respectarea cerințelor legale.

Argumentele invocate în cererea de recurs nu sunt apte să răstoarne concluziile instanței de fond, întrucât acestea reprezintă, în esență, o reiterare a poziției expuse în fața primei instanțe, fără prezentarea unor probe pertinente și concludente care să demonstreze aplicarea eronată a normelor de drept material sau procesual. Or, din materialele cauzei rezultă că instanța de fond a examinat complet și obiectiv circumstanțele relevante ale cauzei, a motivat soluția adoptată și a aplicat corect dispozițiile legale incidente.

În consecință, reieșind din ansamblul materialelor cauzei și din prevederile legale aplicabile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia că încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2025 și din 17 iunie 2025 sunt legale și întemeiate, fiind emise cu respectarea normelor de drept procesual și cu aplicarea corectă a dispozițiilor legale incidente, motiv pentru care, recursul declarat de Darie Ludmila prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga urmează a fi respins, cu menținerea încheierilor contestate.

În conformitate cu prevederile art. 425, art.427 lit. a), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, -

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Darie Ludmila prin intermediul reprezentantului său avocatul Mifsud Wismayer Inga.

Se mențin încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2025 și din 17 iunie 2025, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Darie Ludmila prin intermediul avocatului Mifsud Wismayer Inga către SRL „ART-EX CONSTRUCT”, Talmațchi Radu și Talmațchi Arina cu privire la rezilierea contractelor de vânzare-cumpărare în proces de construcție, încasarea penalității, repararea prejudiciilor materiale, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele completului,
Judecătorul Serghei Dimitriu

Judecători Violeta Gîrleanu

Constantin Roșca